

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/26/2022
Identifikačné číslo spisu: 8718200884
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8718200884.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu Wagon Trading spol. s r. o., Nitra, Cabajská 10, IČO: 31 657 940, zast. Advokátska kancelária JUDr. Budziková & JUDr. Dachová, s. r. o., Poprad, Námestie sv. Egídia 41/95, IČO: 47 257 113, proti žalovanému Danucem Slovensko a. s., Rohožník 906 38, IČO: 00 214 973, zast. advokátkou JUDr. Zuzanou Burdovou, Prešov, Volgogradská 13, IČO: 35 561 637, o zaplatenie 30.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7C/7/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. septembra 2020 sp. zn. 20Co/115/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. decembra 2018 č. k. 7C/7/2018-63 výrokom I. zaviazal žalovaného v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia zaplatiť žalobcovi istinu 30.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne z dlžnej sumy od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia a paušálnu náhradu 40 eur; výrokom II. žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Dôvodil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností, pozemku KN-C parc. č. 2417/1 o výmere 17 621 m² vedeného na LV č. XXXX v k. ú. Q., ako aj pozemku KN-C parc. č. 2417/35 o výmere 6839 m² vedeného na LV č. XXXX v k. ú. Q.. Zároveň uviedol, že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností, a to stavieb zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. Q., ktoré tvoria jeho komplexný priemyselný areál. Prístup k svojim budovám, a teda priemyselnému areálu môže žalovaný realizovať len cez parcely vo vlastníctve žalobcu.

1.2. Okresný súd mal za nesporné, že medzi stranami sa vedie súdny spor o zriadenie vecného bremena a doposiaľ toto konanie nebolo skončené. Poukázal na skutočnosť, že uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/257/2008, ktoré je právoplatné od 15. apríla 2009 bola vtedy žalovanému uložená povinnosť v nevyhnutnej miere umožniť vtedy žalobcovi prechod peši a dopravnou technikou cez pozemky vo vlastníctve žalobcu k budovám cementového hospodárstva a štrkopieskového hospodárstva, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného až do rozhodnutia súdu vo veci samej. Uviedol, že o konkrétne zriadenie práva vecného bremena prebieha na súde konanie. Pokiaľ sa však týka predbežného opatrenia nariadeného v roku 2008, je toto potrebné podľa jeho názoru považovať tiež za určitú formu vecného bremena, pretože vlastník pozemku je v zmysle tohto predbežného opatrenia povinný znášať to, že žalovaný používa pozemok v jeho vlastníctve, a ako je zrejmé, bezplatne. Konštatoval, že žalovaný sa spôsobom užívania prechodu cez pozemky žalobcu za účelom podnikania obohacuje tým, že tieto pozemky užíva bezplatne, čím je daná kvalifikácia v zmysle ustanovenia § 451 ods. 1 OZ o bezdôvodnom obohatení sa. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že právny titul užívania na strane žalovaného existuje, t. j. existuje predbežné opatrenie, avšak to neznamená, že môže užívať pozemky bez náhrady.

1.3. Pokiaľ sa týka žalovanej náhrady za užívanie týchto pozemkov vo výške 30.000 eur žalobca produkoval dôkaz spočívajúci v tom, že vychádzal z obvyklej ceny spočívajúcej vo všeobecne známej hodnote pozemku za m², čo v Q. predstavuje sumu 50 eur a pri výmere 2500 m² to predstavuje sumu 12.500 eur ročne. Pokiaľ sa týka povinnosti žalovaného zaplatiť paušálnu náhradu uviedol, že podľa § 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. výška paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky podľa § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka je 40 eur jednorazovo bez ohľadu na dĺžku omeškania. Pokiaľ sa týka povinnosti žalovaného zaplatiť úroky z omeškania uviedol, že podľa § 1 nariadenia vlády - novely č. 21/2013 Z. z., ak vznikol zmluvný vzťah po 1. februári 2013 sadzba úrokov z omeškania sa rovná základnej úrokovej sadzbe ECB platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku zvýšená o 8 percentuálnych bodov, a takto určená sadzba úrokov z omeškania platí počas celej doby omeškania s plnením peňažného záväzku. Aktuálna sadzba úrokov z omeškania platná k výzve žalobcu na uzavretie nájomnej zmluvy predstavuje 8,25 % ročne.

1.4. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 29. septembra 2020 č. k. 20Co/115/2019-94 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a zároveň rozhodol, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

2.1. Odvolací súd za otázku zásadného právneho významu pokladal dôvodnosť nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností žalovaným, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu, aj napriek skutočnosti, že doposiaľ ani po jedenástich rokoch nebolo právoplatne skončené vyššie uvedené konanie o zriadenie vecného bremena v spojení s existenciou neodkladného opatrenia umožňujúceho prechod po pozemku.

2.2. V konaní podľa odvolacieho súdu nebolo sporné, že žalovaný sa doposiaľ žiadnym spôsobom nepodieľal na úprave a údržbe predmetných nehnuteľností, ku ktorým má predbežným opatrením zriadené právo cesty. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca vyše 11 rokov znáša sám vysoké náklady spojené s úpravou a údržbou priemyselného areálu, kde má žalovaný umiestnené stavby, a to budovy cementového hospodárstva a štrkopieskového hospodárstva, pričom je vysoko pravdepodobné, že prejazdom dopravnej techniky žalovaného v priebehu 11 rokov mohlo dôjsť k poškodeniam predmetných pozemkov žalobcu.

2.3. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalovaného, že v danom prípade nie je možné vychádzať z ceny nájomného za užívanie obdobných nehnuteľností, pretože nájomný vzťah je založený na úplne inom základe ako vecné bremeno, odvolací súd uvádza, že rozsah užívania pozemku v prípade uzavretia

nájomných zmlúv sa nekryje s rozsahom užívania, na ktorý je žalovaný oprávnený titulom zriadeného vecného bremena v zmysle § 151o ods. 3 OZ, resp. nariadeného predbežného/neodkladného opatrenia. Práva žalovaného na základe nájomných zmlúv dávajú žalovanému širší rozsah možností užívania nehnuteľností, než je rozsah užívania, ktorý by žalovanému patril, ak by mohol tieto nehnuteľnosti užívať výlučne na základe zriadeného vecného bremena. Za tejto situácie a rozsiahlejších možností užívania nehnuteľností žalovaným podľa nájomných zmlúv je daná opodstatnenosť záveru, že zmluvný nájom a vecné bremeno zriadené rozhodnutím súdu, môžu obstať popri sebe.

2.4. Je nepochybné, že vydaním neodkladného opatrenia v prejednávanej veci o prechode cez pozemok žalobcu žalovaný nedosiahol bezplatnosť užívania časti pozemku na prechod. Ak tento pozemok žalovaný užíva v súlade s nariadeným neodkladným opatrením, za stavu nejudikovanej veci o zriadenie vecného bremena medzi stranami sporu, potom bezplatnosť je vylúčená a žaloba je dôvodná. Samotné neodkladné opatrenie bez ďalšieho neznamena existenciu právneho dôvodu na bezplatné užívanie časti pozemku.

2.5. V danom prípade nebol návrh na uzavretie nájomnej zmluvy zo strany žalovaného akceptovaný a z obsahu spisu nevyplýva ani žiadna iná snaha žalovaného o urovanie vzťahov. preto bolo potrebné posúdiť výšku bezdôvodného obohatenia za bezplatné užívanie nehnuteľností zo strany súdu. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak pri určení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal z obvyklej ceny nájmu spočívajúcej vo všeobecne známej hodnote pozemku za m², čo v Q. predstavuje sumu 50 eur a pri výmere 2500 m² to predstavuje sumu 12.500 eur ročne.

2.6. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa nezaoberal tým, či k obohateniu došlo bez právom uznaného dôvodu alebo spôsobom, ktorý právny poriadok uznáva, a to napriek tomu, že to žalovaný uvádzal ako dôvod, pre ktorý podával odvolanie pre nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Odvolací súd nezdôvodnil, ako posúdil existenciu predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia ako aj právne argumenty žalovaného týkajúce sa neužívania sporných nehnuteľností bez právneho dôvodu. Tak rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu o tom, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku neuviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil.

3.2. Žalovaný v odvolaní, okrem argumentov týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia bezdôvodného obohatenia, poukazoval aj na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým znemožnil žalovanému uskutočňovanie procesných práv, a to tak, že „žalobca nepripustil vykonanie znaleckého dokazovania znaleckým posudkom, z ktorého by bola zrejmä výška odplaty za užívanie.“ Žalovaný nemal dôvod na prvom a jedinom pojednávaní predkladať dôkaz o výške náhrady zodpovedajúcej výške bezdôvodného obohatenia, keď od počiatku popieral existenciu bezdôvodného obohatenia a súd prvej inštancie vyslovil právny názor týkajúci sa základu nároku až na tomto pojednávaní. Žalovaný navrhol ešte pred prvým a jediným pojednávaním vo vyjadrení z 23. novembra 2018, ktoré predchádzalo pojednávaniu z 5. decembra 2018, aby súd prvej inštancie vychádzal pri určení odplaty z odplaty určenej znaleckým posudkom, v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/7/2009, v

ktorom Okresný súd Poprad rozhoduje o zriadení vecného bremena. Súd prvej inštancie nevykonanie tohto podstatného dôkazu nezdôvodnil tak ako aj odvolací súd, ktorý zisťoval situáciu v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/7/2009, kedy v súčinnosti so súdom prvej inštancie zistil, že konanie vedené pod spisovou značkou 7C/7/2020 o zriadenie vecného bremena bolo dňa 3. septembra 2020 odročené na neurčito, ale nevykonaný žalovaným navrhovaný dôkaz, ktorý bol súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 7C/7/2009.

3.3. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky „dôvodnosť nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia“ odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože sa pri posudzovaní nároku žalobcu na bezdôvodné obohatenie nezaoberal všetkými predpokladmi vzniku bezdôvodného obohatenia podľa ustanovenia § 451 OZ tak, ako to ustálila judikatúra dovolacieho súdu. Dovolateľ v tej súvislosti poukázal na rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/92/2010, 2Cdo/51/2017, 7Cdo/117/2011, 7Cdo/85/2013, Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 620/2015, NS ČR sp. zn. 33Odo/882/2006. Odvolací súd nesprávne právne posúdil nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože nesprávne aplikoval ustanovenia OZ o bezdôvodnom obohatení na zistený skutkový stav. Odvolací súd prijal právny záver o tom, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu bez toho, aby skúmal protiprávnosť bezdôvodného obohatenia ako jedného z predpokladov jeho vzniku, t. j. či existuje alebo neexistuje právny dôvod užívania na strane žalovaného. Na jednej strane odvolací súd uviedol, že žalobca je povinný umožniť žalovanému prechod a prejazd po nehnuteľnostiach žalobcu na základe predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia), na druhej strane uvádza, že žalovaný užíva nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.

3.4. K užívaniu nehnuteľností žalovaným nedošlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva, ale rozhodnutím súdu o nariadení predbežného opatrenia, ktoré ukladá žalobcovi povinnosť umožniť žalovanému konkrétne využitie nehnuteľností na prejazd a prechod a z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, ktorá z taxatívne vymenovaných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia uvedených v ustanovení § 451 OZ by mala byť konaním žalovaného naplnená. Žalovaný si je vedomý, že nemôže bezodplatne užívať sporné nehnuteľnosti. Iné netvrdil ani počas konania na súde prvej inštancie a odvolacom súde. Žalovaný však tvrdil, počas konania na súdoch oboch inštancií, že ak má žalobca nárok na odplatu za užívanie, tak nie ako peňažnú náhradu zodpovedajúcu bezdôvodnému obohateniu, ale ako náhradu za užívanie vo výške odplaty za zriadenie vecného bremena, pretože podľa ustanovenia § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

3.5. Preto tvrdenie odvolacieho súdu, že samotné neodkladné opatrenie bez ďalšieho neznamena existenciu právneho dôvodu na bezplatné užívanie časti pozemku je irelevantné a nemá súvis s prijatým záverom, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. Tak isto je bez relevancie, v súvislosti s posúdením nároku na bezdôvodné obohatenie, že žalobca sám 11 rokov znáša náklady na údržbu a opravu sporných nehnuteľností. Okrem toho uvedené nebolo predmetom dokazovania, odvolací súd toto tvrdenie bez ďalšieho prevzal z vyjadrení žalobcu, ktorý ich žiadnym dokladom neprekázal, ani nemohol, pretože žalovaný sa podieľa každoročne materiálom a prácou na údržbe vnútroareálovej komunikácie, nehovoriac o tom, že okrem žalovaného užíva sporné nehnuteľnosti aj množstvo ďalších subjektov, čo tiež znižuje samotnú odplatu za užívanie. V prípade, že užívaním komunikácie došlo k jej opotrebovaniu, tento nárok je nárokom zo zodpovednosti za škodu, nie z bezdôvodného obohatenia. Nárok žalobcu nie je nárokom z bezdôvodného obohatenia, pretože konanie žalovaného nemožno subsumovať pod žiadnu zo skutkových podstát § 451 OZ, a preto o výške odplaty za užívanie sa má rozhodnúť na základe žalovaným navrhovaného znaleckého dokazovania, ktorým bude určená odplata identická s odplatom za zriadenie vecného bremena za obdobie požadované žalobcom.

3.6. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade žalovaný vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalovaný v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia súdov nižšej inštancie a nedostatky v procese dokazovania/nevykonanie navrhnutého dôkazu (znaleckého posudku) bez náležitého odôvodnenia.

10. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP opieral o námietku

nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, k uvedenému dovolací súd uvádza, že aj keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej spore o taký prípad nešlo.

11. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

12. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutočnej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda dovolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak dovolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu

neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. K dovolacej námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd vo väzbe na body 10. až 14. tohto rozhodnutia uvádza, že v posudzovanom spore obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15.1. Z obsahu odôvodnenia preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP stotožniac sa s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie vrátane správnych skutkových a právnych záverov, na ktoré aj odkázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP (pozri odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil v porovnaní so súdom prvej inštancie na žiadnych iných, či nových skutkových a právnych záveroch. V dôvodoch rozsudku sa vyjadril k nosnej argumentácii odvolateľa (žalovaného) uplatnenej v odvolaní (rovnako aj v dovolaní) ohľadom ním spochybňovaného priznania nároku z dôvodu bezdôvodného obohatenia. V rozpore s uvedeným potom vyznieva tvrdenie dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

15.2. Keďže odvolací súd sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie stotožnil, treba jeho dôvody posudzovať v kontexte s dôvodmi uvedenými v rozsudku okresného súdu, s ktorým vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

15.3. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

15.3.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel, keď zhodne so súdom prvej inštancie uzavrel, že žalovaný užíva nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu bezplatne v súlade s nariadeným neodkladným opatrením, za stavu nejudikovanej veci o zriadenie vecného bremena medzi stranami sporu, potom bezplatnosť je vylúčená a žaloba je dôvodná. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 9. až 21.), ako aj odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 7. až 16.), nevyplýva nedostatočnosť, či nezrozumiteľnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa.

16. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie), nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne

uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a výsledkom vykonaného dokazovania, nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Podľa názoru dovolacieho súdu námietka dovolateľa predstavuje prostý nesúhlas dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho odôvodnením, keď dovolateľ sa bez ďalšej bližšej konkretizácie nestotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu.

17. V súvislosti s námietkou dovolateľa o údajnom pochybení súdov nižšej inštancie v procese dokazovania/nevykonanie navrhnutého dôkazu znaleckým posudkom bez náležitého odôvodnenia, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

17.1. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Súdny nižšej inštancie neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné) alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). Procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil.

18. Uvedené platí aj pre tvrdenia dovolateľa smerujúcim k nevykonaní dokazovania znaleckým posudkom. Súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000).

19. Napriek vyššie uvedenému dovolací súd k tvrdeniu žalovaného o nevykonaní navrhnutého dôkazu znaleckým posudkom bez náležitého odôvodnenia poukazuje na obsah súdneho spisu, ktorý tvrdenie žalovaného neosvedčuje.

19.1. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe z 23. novembra 2018 na č. l. 49 spisu uviedol, že navrhuje „aby sa pri určení odplaty vychádzalo z odplaty určenej znaleckým posudkom v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/7/2009 (...)“.

19.2. Zo zápisnice o pojednávaní dňa 5. decembra 2018 (č. l. 61 rub spisu) vyplýva, že po uznesení okresného súdu v zmysle § 182 CSP vyzval okresný súd strany sporu, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, na čo právny zástupca žalovaného reagoval „Som názoru, že tak pri vyčísl'ovaní prípadnej odplaty za bezdôvodné obohatenie za vecné bremeno je potrebné pokiaľ sa strany nedohodnú, znalecký posudok. Navrhujem súdu vec odročiť s tým, že v primeranej lehote zabezpečíme znalecký posudok. Je to všetko, čo chcem k veci povedať. Žiadam pojednávanie odročiť.“

19.3. Žalovaný v odvolaní z 3. januára 2019 (č. l. 69 rub spisu) uviedol, že „konajúci súd na pojednávaní dňa 05. 12. 2018 vyslovil právny názor, že v tomto konaní rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi za užívanie nehnuteľností, napriek tvrdeniam žalovaného, že to nie je v tomto konaní možné, pretože prebieha konanie o zriadenie vecného bremena, kde sa o odplate za užívanie nehnuteľností bude rozhodovať, navrhol žalovaný konajúcemu súdu, aby o výške odplaty rozhodol na základe znaleckého posudku.“

19.4. Z vyššie uvedeného podľa dovolacieho súdu ani nevyplýva, že dovolateľ navrhol a trval na vykonaní znaleckého dokazovania znaleckým posudkom, pretože aj keď dovolateľ vo vyjadrení k žalobe navrhol, aby súd prvej inštancie pri určení odplaty vychádzal zo znaleckého posudku z konania vedeného pod sp. zn. 7C/7/2009, ale na pojednávaní tento návrh ani nepredniesol, ani nenavrhol vykonanie znalecké dokazovanie znaleckým posudkom, navrhol „len“ odročenie pojednávania za účelom zabezpečenia znaleckého posudku, s čím sa vysporiadal okresný súd v bode 16. odôvodnenia svojho rozhodnutia, ktoré rozhodnutie s potvrdzujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu vytvára kompletizujúcu jednotu, takto: „Pokiaľ sa týka návrhu žalovaného, že žiadal pojednávanie odročiť s tým, že dá vypracovať znalecký posudok, aby určil cenu pri užívaní týchto pozemkov súd tento návrh neakceptoval, a to z toho dôvodu, že žalovaný mal možnosť tento dôkaz produkovať už pred samotným pojednávaním, bola mu doručená žaloba, mal právo sa k tomu vyjadriť, a teda neprodukoval dôkaz v lehote stanovenej súdom o opaku.“

19.5. Pokiaľ žalovaný v odvolaní tvrdil, že navrhol konajúcemu súdu na pojednávaní, aby o výške odplaty rozhodol na základe znaleckého posudku, pričom zo zápisnice z pojednávania na súde prvej inštancie vyplýva „len“ návrh na odročenie pojednávania s tým, že žalovaný v primeranej lehote zabezpečí znalecký posudok, vyznieva v tomto smere tvrdenie žalovaného zmätočne a bez opory v súdnom spise, rovnako a jeho tvrdenie v dovolaní o nevykonaní navrhnutého dôkazu znaleckým posudkom bez náležitého odôvodnenia.

20. Podľa názoru dovolacieho súdu pokiaľ tvrdenie žalovaného uvádzané v dovolaní o pochybení súdov v procese dokazovania nevykonaním ním navrhnutého dôkazu znaleckým posudkom bez náležitého odôvodnenia nemá oporu v súdnom spise, je bez právneho významu námietka dovolateľa o údajnom pochybení okresného súdu v procese dokazovania, ktoré odvolací súd nenapravil, preto žalovaný neopodstatnene namietal pochybenie súdov nižšej inštancie v procese dokazovania.

21. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolateľ neopodstatnene namietal, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté zmätočnosťou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného v tejto časti ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

22. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodil aj z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných

ustanovení). Musí íst' o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

22.3. Ak dovolací súd má riešiť právnú otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd a b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018) a c) uviesť rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

23. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

23.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

25. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalovaný v podanom dovolaní vôbec nastolil právnú otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

26. Žalovaný v súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako právnú otázku nastolil otázku „posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia“, pričom odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/92/2010, 2Cdo/51/2017, 7Cdo/117/2011, 7Cdo/85/2013, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/882/2006 a nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 620/2015.

26.1. V rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/92/2010 bol posudzovaný rozsudok krajského súdu v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť zo zálohu poskytnutého v súvislosti so zamýšľanou kúpou rodinného domu, ktorá sa nerealizovala. Preto možno konštatovať, že toto rozhodnutie najvyššieho súdu posudzovalo odlišnú skutkovú situáciu a ide o nesúvisiace rozhodnutie.

26.2. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/51/2017 sa týka nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplývajúceho z toho, že žalobcovia uzatvorili so žalovanou kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod trojizbového bytu, pričom táto zmluva bola neskôr súdnym rozhodnutím označená za neplatnú, účastníkom tejto zmluvy tak vznikla povinnosť vrátiť si navzájom všetko, čo si podľa tejto zmluvy poskytli. Ide preto o odlišnú skutkovú situáciu ako v posudzovanej veci.

26.3. V rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/117/2011 najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, v ktorom spore išlo síce o vydanie bezdôvodného obohatenia získaného na úkor žalobcu užívaním pozemku v jeho vlastníctve ako prístupovej cesty k prenajatým nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu (právneho titulu), ale najvyšší súd v danom rozhodnutí nevyslovil záväzný právny názor, ale „len“ upozornil odvolací súd, že nevysvetlil, z akého dôvodu považoval otázku, či prenajímateľ (odporca) získava bezdôvodné obohatenie, ak právnym titulom nezabezpečí nájomcovi svojej nehnuteľnosti prístup k nej cez cudzí pozemok (vo vlastníctve navrhovateľa), a či je pasívne legitimovaný (odporca) v spore vlastníka prístupového pozemku (navrhovateľa o vydanie bezdôvodného obohatenia (navrhovateľom uplatneného), za takú, ktorá má zásadný právny význam, hoci má význam len pre predmetnú vec.

26.4. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/85/2013 sa týka nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom plnenia na základe rozhodnutia, ktoré bolo následne zrušené, resp. stratilo podľa procesných predpisov účinky. Pre posudzovanú vec tak ide o skutkovo nesúvisiace rozhodnutie.

26.5. Predmetom nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 620/2015 bolo posúdenie ústavnosti rozhodnutí súdov, ktoré sa zaoberali nárokom na zaplatenie na tom skutkovom základe, že žalobkyňa platila žalovanej nájomné za priestory, ktoré jej žalovaná reálne neodovzdala, preto bezdôvodné obohatenie vzniklo tým, že žalobkyňa platila žalovanej nájomné dohodnuté v nájomnej zmluve, avšak za priestory, ktoré reálne nevyužívala, lebo jej neboli odovzdané.

26.6. K rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/882/2006 dovolací súd poukazuje, že v zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu.

27. Skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasí s o záverom odvolacieho súdu o potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie o priznaní nároku/náhrady žalobcovi ako vlastníkovi nehnuteľností, ktoré žalovaný bezodplatne dlhodobo využíva, sama osebe nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť jeho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože tento záver súdov bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejedávaného sporu, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie viedli k skutkovému a právnemu záveru a prijatiu jeho rozhodnutia, ktoré rozhodnutie odvolací súd potvrdil, pretože so skutkovým, aj právnym záverom súdu prvej inštancie sa stotožnil. Prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je tak daná.

28. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je neprípustné, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

29. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP), avšak v danej veci dodáva, že v dovolacom konaní žalobcovi vznikol zásadne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP.

29.1. Z obsahu spisu ale vyplýva, že v danom prípade bol žalobca v dovolacom konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon (k dovolaniu žalovaného sa nevyjadril), náhradu trov konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

29.2. Na základe uvedeného v súlade so svojou judikatúrou dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania tak, že žalobcovi nárok na ich náhradu nepriznal (R 72/2018).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.